

कृष्णा कालव्याच्या सा. क्र. ८०/०१० ते सा.क्र.
८०/५५० कि.मी. मधील विशेष दुरुस्ती अंतर्गत
मुख्य कालवा मजबुतीकरण व सरंक्षक भित्त
(Gabbion Wall) बांधणेच्या कामाचे अंदाजपत्रकास
विशेष दुरुस्ती अंतर्गत प्रशासकीय मान्यता.

महाराष्ट्र शासन

जलसंपदा विभाग,

शासन निर्णय क्रमांक : प्रमाप्र-२०२२/ (प्र.क्र.४९७/२०२२)/ सिंव्य(कामे)

मंत्रालय, मुंबई-४०००३२

दिनांक: ०१ सप्टेंबर २०२३

वाचा:-

१. कार्यकारी संचालक, महाराष्ट्र कृष्णा खोरे विकास महामंडळ, पुणे यांचे पत्र.जा.क्र.मकृखोविम - १६ / (४२५/२०२२) / सिंव्य २ / ७४१६ / २०२२ दि. ११/११/२०२२
२. शासन निर्णय - २०१७/५६६/१७/सिंव्य(कामे), दि.३१/०८/२०१८.
३. शासन निर्णय - २०१८/५५१/१७/सिंव्य(कामे), दि.२७/११/२०१८.
४. शासन निर्णय - २०१३/७८५/१३/सिंव्य (कामे), दि. १/८/२०१९.
५. शासन परिपत्रक- प्रमा २०१३/७८५/१३/ सिंव्य (कामे), दि.१६/९/२०२१.
६. शासन परिपत्रक क्र-प्रमा २०१३/(७८५/१३)/ सिंव्य (कामे), दि. १/१/२०१५.
७. शासन निर्णय क्रमांक : संकीर्ण -२०२२/ प्र.क्र.५१६/२०२२/सिंव्य (कामे) दिनांक १४/३/२०२३.

प्रस्तावना:-

सातारा जिल्ह्यातील कृष्णा नदीवर खोडशी तालुका कराड येथे १५० वर्षांपूर्वीचा ब्रिटीशकालीन वळवणीचा बंधारा बांधण्यात आला असून नदीच्या डाव्या तीरा वरून कृष्णा कालवा सुरू होतो.या कालव्या व्दारे सातारा जिल्ह्यातील कराड तालुका व सांगली जिल्ह्यातील वाळवा , पलूस व तासगांव या तालुक्यातील लाभधारकांना सिंचनासाठी पाण्याचा लाभ होतो.कृष्णा कालव्याच्या लाभक्षेत्रात ३१ गावे येतात. कालव्याची एकूण लांबी ८६ कि.मी. असून तो पुढे येरळा नदीवर बांधण्यात आलेल्या वसगडे बंधा-यामध्ये मिळतो. प्रकल्पाचे काम १८६८ साली पूर्ण करण्यात येवून प्रथमतः १८६८-६९ च्या रब्बी हंगामात कालवा सिंचनासाठी खुला करण्यात आला.प्रकल्पाचे एकूण सिंचनक्षेत्र १३३६६ हेक्टर इतके आहे.

कृष्णा कालवा हा ब्रिटीशकालीन १५० वर्षांपूर्वीचा आहे.कालव्याचा सा.क्र. ८०/०१० ते ८०/५५० कि.मी. मधील भाग हा १०० % काळया मातीतील असून खोल मऊ खंदकातून जात आहे. तो पुढे येरळा नदीवर बांधण्यात आलेल्या ८६ कि.मी. वरील वसगडे बंधा-यास मिळतो. वसगडे बंधारा हा कृष्णा कालव्याचा भाग असल्याने या कालव्याव्दारे येरळा नदीमध्ये सिंचनासाठी पाणी सोडण्यात येते. या पाण्याचा उपयोग बंधा-याचे लाभक्षेत्रातील मौजे वसगडे , नांदे , शिरगांव व बेंद्री या चार गावांमधील ६२४ हेक्टर सिंचन क्षेत्रास होतो. मागील ३ वर्षांपासून पडत असलेल्या अतिपर्जन्य वृष्टीने या भागातील कालव्याचा भराव पूर्णतः ढासळला असून कालव्याचे पाणी पुढे जाणे बंद झाले आहे. तसेच कालव्याच्या

सर्व्हिस रोडच्या बाजूने जाणारा खटाव माळवाडी रस्त्याची वाहतूक बंद झाली असून शेतक-यांना दैनंदिन शेतीची कामे करणे व ऊस वाहतूक करणे बंद झाले आहे.

या पार्श्वभूमीवर कालव्याच्या सा.क्र. ८०/०१० ते सा.क्र. ८०/५५० कि.मी. या ५४० मीटर लांबीमधील पूर्णतः ढासळलेला कालव्याच्या काटछेद पूर्ववत करणे व कालव्याच्या आतील बाजूस उतारावर भराव Retain होणेसाठी संरक्षक उपाय म्हणून Gabion wall बांधणे आवश्यक ठरले आहे. सदर प्रस्तावाचे काम पूर्ण झाल्यानंतर प्रकल्पीय सिंचनक्षेत्र १३३६६ हेक्टर पुर्नस्थापीत होणार आहे.

या अनुषंगाने कृष्णा कालव्याच्या सा.क्र. ८०/०१० ते सा.क्र. ८०/५५० कि.मी. मधील मुख्य कालवा मजबुतीकरण व संरक्षक भिंत (Gabbion Wall) बांधणेच्या कामाचे अंदाजपत्रकास विशेष दुरुस्ती अंतर्गत प्रशासकीय मान्यता देण्याचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन होता.त्याअनुषंगाने शासन पुढीलप्रमाणे निर्णय घेत आहे.

शासन निर्णय:-

महाराष्ट्र कृष्णा खोरे विकास महामंडळ, पुणे अंतर्गत कृष्णा कालव्याच्या सा.क्र. ८०/०१० ते सा.क्र. ८०/५५० कि.मी. मधील कालवा मजबुतीकरण व संरक्षक भिंत(Gabbion Wall) बांधणेच्या कामाचे विशेष दुरुस्ती अंतर्गत अंदाजपत्रकाच्या रु ३,९०,६८,६०१ /- (रु. तीन कोटी नव्वद लक्ष अडुसष्ट हजार सहाशे एक फक्त) एवढ्या खर्चाच्या प्रस्तावास खालील अटीच्या अधीन राहून सोबतच्या प्रपत्रानुसार प्रशासकीय मान्यता प्रदान करण्यात येत आहे.

- १) तांत्रिक मान्यता,निविदा प्रक्रिया, कामाचे नियोजन व पूर्णत्व, प्रशासकीय मान्यतेच्या मर्यादेत खर्च करणे इ. बाबींसाठी प्रचलित शासन निर्णय / परिपत्रके यांचे पालन करणे बंधनकारक राहिल.
- २) प्रस्तावित कामांमुळे होणाऱ्या खोदकाम तोडफोड याद्वारे उपलब्ध होणारे बांधकाम साहित्याचा पूर्ण वापर करून बचत साधावी.
- ३) सदर अंदाजपत्रकातील कामांसाठी कोणत्याही प्रयोजनार्थ सर्वसाधारणपणे मंजूर प्रशासकीय मान्यतेच्या मर्यादेबाहेर जाऊन, निधी वितरण अथवा अतिरिक्त खर्च करता येणार नाही.
- ४) सदर दुरुस्ती काम पूर्ण झाल्यानंतर प्रकल्पाच्या लाभक्षेत्रांतर्गत पाणी वापर संस्था स्थापित करून लाभक्षेत्र हस्तांतरीत करणेची संपूर्ण जबाबदारी क्षेत्रीय अधिका-याची राहिल.
- ५) सदर कामास नियामक मंडळाच्या पुढील बैठकीत मंजुरी घ्यावी.

प्रस्तावित कामासाठी होणारा खर्च ४७०० मोठे पाटबंधारे प्रकल्प यावरील भांडवली खर्च, ८०-सर्वसाधारण, १९०-सार्वजनिक क्षेत्रातील व इतर उपक्रमातील गुंतवणुका विशेष दुरुस्ती/विस्तार व सुधारणा कार्यक्रमा अंतर्गत भाग भांडवली अंशदान (०४)(०२) महाराष्ट्र कृष्णा खोरे विकास महामंडळास भाग भांडवली अंशदान (उर्वरीत महाराष्ट्र) (कार्यक्रम) (४७०० ०२३८) (योजनांतर्गत) ५४ गुंतवणुका या लेखाशिर्षा खाली टाकून मंजुर अनुदानातुन भागवावा.

या कामास प्रदान करण्यात आलेली प्रशासकीय मान्यता सिंव्य (कामे) कार्यासनाच्या नोंदवही मध्ये क्र. २० सन २०२३-२४ मध्ये नोंदविण्यात आलेली आहे.

सदर शासन निर्णय संकेतस्थळावर www.maharashtra.gov.in उपलब्ध करण्यात आला असून त्यांचा संगणक संकेतांक असा २०२३०९०११५२१३४४०२७ आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(न.गौ.बसेर)

शासनाच्या उपसचिव

सोबत : सहपत्र

प्रत:-

- १) मा. राज्यपाल यांचे सचिव,
- २) मा.मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव,
- ३) मा.उपमुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव,
- ४) मा.अध्यक्ष/उपाध्यक्ष, विधानसभा, विधानभवन, मुंबई
- ५) मा.सभापती/उपसभापती, विधानपरिषद, विधानभवन, मुंबई
- ६) मा.विरोधी पक्षनेते, विधानसभा, मुंबई यांचे कार्यालय, विधानभवन, मुंबई
- ७) मा.विरोधी पक्षनेते, विधानपरिषद, मुंबई यांचे कार्यालय, विधानभवन, मुंबई
- ८) मा.मंत्री, जलसंपदा यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई,
- ९) अ.मु.स. (वित्त) यांचे स्वीय सहायक, जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
- १०) अ.मु.स. (नियोजन) यांचे स्वीय सहायक, जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
- ११) अमुस (जलसंपदा) यांचे स्वीय सहायक, जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
- १२) सचिव (जसंव्य व लाक्षेवि) यांचे स्वीय सहायक, जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
- १३) सचिव (प्रकल्प समन्वय) यांचे स्वीय सहायक, जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
- १४) महालेखापाल-१ (लेखा व अनुज्ञेयता/लेखापरीक्षा), महाराष्ट्र राज्य, मुंबई,
- १५) महालेखापाल-२ (लेखा व अनुज्ञेयता/लेखापरीक्षा), महाराष्ट्र राज्य, नागपूर,
- १६) कार्यकारी संचालक, महाराष्ट्र कृष्णा खोरे विकास महामंडळ, पुणे
- १७) मुख्य अभियंता, (जसं) जलसंपदा विभाग, पुणे
- १८) आंतर वित्त सल्लागार व सहसचिव, जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
- १९) अधीक्षक अभियंता, सांगली पाटबंधारे मंडळ, सांगली,
- २०) कार्यकारी अभियंता, टेंभु उपसा सिंचन प्रकल्प व्यवस्थापन विभाग, ओगलेवाडी
- २१) सिंव्य.(कामे)कार्यासन संग्रहार्थ.

शासन निर्णय क्रमांक : प्रमाप्र-२०२२/ (प्र.क्र.४९७/२०२२)/ सिंव्य (कामे),

दि. ०१/०९/ २०२३ चे सहपत्र

Sr.No.	Description of Item	Amount in (Rs.)
1	C - Works (Excluding Royalty)	28938767
2	Royalty	3763305
3	1 % Insurance	289388
4	18 % GST	5208978
5	3 % Contingencies	868163
	Total Rs.	3,90,68,601

(न.गौ.बसेर)
शासनाच्या उपसचिव